

תגובת עצים נשירים לעקת מים חריפה רב עונתית

המחקר בוצע בתפוח המיץ פירות גרעיניים ונקטרינה המייצגת פירות גלעיניים. נבחנה בניסויי שדה האינטראקציה בין מנת השקיה ועומס יבול בתפוח ונקטרינה בהשפעתם על היבול, גודל הפרי, פוריות לאורך זמן ומימשק פחמימות. כמו כן נבחן גם גיזום חריף בנקטרינה על הישרדות העצים בהשקיה במנת מים נמוכה מאד.

תוצאות

הטיפולים בשני הניסויים יצרו טווח רחב של מצבי מים ועומסי יבול שהשפיעו שניהם על היבול וגודל הפרי. גיזום חצי מענפי השלד בנקטרינה לא שיפר את ביצועי העץ במונחים של גודל פרי. השקית חסר במהלך הקיץ גרמה לדחייה משמעותית של נשירת העלים הסתווית בשנת 2009, אך לא ב-2010. ככל שנשירת העלים הייתה מאוחרת יותר כך התגברו צבירת העמילן בשורשים לפני החורף והחנטה בשנה העוקבת. המנגנון המבטיח את הישרדות העצים בעקת מים חריפה הוא התאמה אוסמוטית המבוקרת ע"י ריכוז הסורביטול בעלים.

מסקנות

השקיית חסר, אפילו קיצונית, במשך שנתיים רצופות לא השפיעה על פוטנציאל נשירת הפרי של תפוח בשנה השלישית. עם זאת, עצים שסבלו עקת מים צמחו פחות מאשר עצים שהושקו בשפע. בנקטרינה חלה ירידה קלה בחנטה בשנת הניסוי השלישית בעצים שסבלו עקת מים חריפה. היעדר הפגיעה בפוריות העצים מוסבר, לפחות בחלקו, בתקופת ההתאוששות הארוכה שלאחר הקטיפ.

משתתפים: עמוס נאור (המכון לחקר הגולן ומו"פ צפון), רפי שטרן (מו"פ צפון), אליעזר גולדשמידט (האוניברסיטה העברית, הפקולטה לחקלאות), שמואל וולף (האוניברסיטה העברית, הפקולטה לחקלאות), שאול נשיץ (האוניברסיטה העברית, הפקולטה לחקלאות)

משק המים השפירים בארץ נמצא במצב קשה ובמקביל יש עליה בכמות מי הקולחים המהווים תחליף משמעותי בחלק מהאזורים. הרוב המכריע של המטעים הנשירים מרוכז בצפון הארץ אך כמות מי הקולחים מוגבלת בשל צפיפות האוכלוסייה וברור שלא ייבאו מי קולחים לאגן ההיקוות של הכנרת – כך התלות במים שפירים במטעים נשירים בצפון תישאר גבוהה. הידע שבידנו חלקי ואינו מאפשר לחקלאים להתמודד עם הגדלה נוספת של הקיצוץ במים והפעלתה מספר

עונות ברציפות.

מטרות המחקר זה הן פיתוח מימשק שיאפשר: 1. הישרדות עצים נשירים בהשקיה במנות מים נמוכות; 2. שיקום מהיר של הפוריות עם החזרה להשקיה אופטימלית.

עורך ראשי

דר' דוד כהן

עריכה ועיצוב

זמיר עשור

מערכת

אלקנה בן ישר, מנשה כהן, שלומי כפיר, איריס אדרי.

כתובת המערכת

בית מיג"ל, א.ת. דרומי קרית שמונה

מרכז מידע:

mop-zafon.org.il

דואר אלקטרוני

iris@migal.co.il